

Datum
2009-09-08

Identitet

Dokumenttyp

Vår referens
Elisabet Munters
08 – 686 1572

Styrelsen

Yttrande över motion 2009:8 om bättre zongränser i SL- trafiken

Bakgrund

I motion 2009:8 från Nanna Wikholm (S) föreslås landstingsfullmäktige ge styrelsen för AB Storstockholms Lokaltrafik i uppdrag att utreda möjligheten att se över zonindelningen utifrån principen att en kommun inte ska delas av en zongräs samt utifrån grundtanken att ha en avståndsbasead taxa. Motionen bifogas.

Kriterierna för den nuvarande zongräsdragningen

Den 9 januari 2007 togs beslut i SLs styrelse om att återinföra zontaxa i SL-trafiken. SL föreslog att införa ett trezonssystem, vilket beslutades, efter vissa justeringar, av styrelsen. Det fördes ett resonemang kring vilka kriterier som skulle gälla när zongräserna skulle dras. Grundprincipen var att zon 1 och 2 i det gamla zontaxesystemet skulle hamna i zon A, zon 3 skulle bli zon B, och 4 och 5 skulle bli zon C. Kriterier för den nya zonindelningen var:

1. Samtliga stationer i tunnelbanan skulle hamna i zon A
2. Zongräs skulle läggas längs kommungräs med vissa undantag där relevanta skäl fanns (resandeströmmar till och från centralorter, kommunens geografiska storlek etc.)
3. Hänsyn skulle tas till bussarnas linjesträckning, d v s undvika att lägga en zongräs där busslinjer går ut och in i en zon
4. Närmaste centralort/centrum – i möjligaste mån skulle det säkras att majoriteten av boende i ett område inte skulle behöva passera en zongräs för att komma till sin närmsta centralort

Alla kriterier gick dock inte att uppfylla. Kommungräs som zongräs visade sig inte alltid vara logiskt, och nedanstående undantag gjordes av olika skäl:

Botkyrka: p.g.a. att tunnelbanan hade hamnat i två zoner	Zon A+B
Haninge: Ornö + Muskö är en del av Skärgården	Zon B+C
Huddinge: p.g.a. att tunnelbanan hade hamnat i två zoner	Zon A+B
Nacka: Skurusundet och ett grönområde blev naturligt zongräs	Zon A+B
Salem: Närmaste centralort är Södertälje	Zon B+C
Värmdö och Österåker – kommuner som på grund av	Zon B+C

Datum
2009-09-08

Identitet

sina storlekar delades i två zoner.

När zongränsen lades i till exempel Värmdö kommun, valde SL att helt följa de tidigare zongränserna (gränsen mellan de gamla zonerna 3 och 4). Ett alternativ som diskuterades var att hela Värmdö kommun skulle hamna i zon C. Istället valde SL att dela Värmdö kommun i två delar.

Kundsynpunkter

Sedan SL bytte från enhetstaxa till zontaxa i april 2007 har 187 kundsynpunkter inkommit i ämnet och ca 140 av dem har varit klagomål. Totalt antal klagomål, alla kategorier, under den här perioden har varit 243 323 stycken. Klagomålen angående zongränserna utgör alltså 0,58 promille av den totala siffran.

Konsekvenser av att flytta zongräns

Att flytta en zongräns innebär att priset per enstaka biljetter kan komma att både öka och minska för olika resenärer, beroende på var zongränsen dras.

Ekonomiska konsekvenser för resenärer

För resenärer som väljer att resa på förköpsremsa eller enstaka zombiljetter skulle en ny gränsdragning leda till en förbättring för vissa resenärer. I pengar skulle det innebära en skillnad på 11,25 kr per resa, med förköpsremsa, och 15 kr per resa med sms- eller automatbiljett. Observera att det gäller de resenärer som vid en ny gränsdragning inte längre skulle behöva passera en zongräns. En ny zongränsdragning kan även innebära motsvarande höjning av priset för de resenärer som efter gränsdragningen skulle behöva passera en zongräns till skillnad från förut.

Problematiken med zongräns är att de alltid kommer att kunna uppfattas som orättvisa, beroende på den enskilde resenärens start- och slutmål.

Personer som reser ofta och regelbundet har möjlighet att köpa ett periodkort och då reser man obegränsat i hela länet under kortets giltighetstid. För dessa resenärer har zongränserna inte någon betydelse.

Praktiska och kostnadsrelaterade konsekvenser för SL

För SL får en ändring av en zongränsdragning, oavsett var i länet, praktiska och kostnadsrelaterade konsekvenser.

Datum
2009-09-08

Identitet

Systemändringar

Ändringar i zongränsdragningarna medför att alla hållplatser som berörs måste justeras i olika system, t ex i bussutrustningar och SLs biljettautomater.

Informationsmaterial

Vid en förändring i zongränsdragningarna behöver det informationsmaterial där SLs zoner beskrivs uppdateras. Om en ändring görs mitt i gällande tidtabell blir det en kostnad på uppskattningsvis 3 miljoner kronor. Görs ändringen i samband med tidtabellsbyte eller en prishöjning kommer vissa kostnader ändå att inträffa och belastar då inte enbart en ändring av zongränserna. Utöver basmaterialet kan vissa informationsinsatser behöva göras, exempelvis annonsering i Metro. Med reservation för att ytterligare kostnader kan tillkomma. Intern arbetstid är inte inräknad.

Slutsatser och rekommendation

SLs rekommendation är att inte ändra zongränsdragningarna. Det skulle innebära ett omfattande arbete och kostnaderna överstiger nyttan, enligt SLs bedömningar, baserat på det faktum att väldigt få ärenden har kommit in till SL gällande de befintliga zongränserna.

Skulle en justering ändå vara aktuell bör en översyn av alla zongränser göras, och inte bara de kring Värmdö, Huddinge och Saltsjöbaden. Detta för att undvika att krav ställs från annat håll på att arbetet ska göras om.

En ändring bör träda i kraft i samband med ett tidtabellsskifte eller en justering av biljettpriserna, som då nödvändiggör uppdatering av vissa delar av informationsmaterialet.

Ändring av information i tekniska system och informationsmaterial bör aviseras 2-3 månader i förväg. I tiden ingår inte processen för en total genomgång av zonkartan, som därefter ska godkännas av styrelsen.

En avståndsbaseerad taxa finns redan. Den grundar sig i ett trezonssystem som är godkänt av styrelsen.

Datum
2009-09-08

Identitet

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att som svar på motionen överlämna verkställande direktörens förslag till yttrande

Ingemar Ziegler
Verkställande direktör

Elisabet Munters
Marknadsdirektör

Bilaga

Motion 2009:8 av Nanna Wikholm (S) om bättre zongränser i SL-trafiken.